

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. lokakuuta 2019
(OR. en)

12795/19

ENV 827
DEVGEN 188
ECO 103
SAN 418
PECHE 429
AGRI 482
IND 247
CHIMIE 128
ENER 454
RECH 451
TRANS 469

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Kahdeksas ympäristöä koskeva toimintaohjelma – Käännetään suunta yhdessä
– Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3716. istunnossaan 4. lokakuuta 2019 hyväksymät päätelmät "Kahdeksas ympäristöä koskeva toimintaohjelma – Käännetään suunta yhdessä".

Kahdeksas ympäristöä koskeva toimintaohjelma – Käännetään suunta yhdessä**- Neuvoston päätelmät -**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN, että ympäristöä koskevat toimintaohjelmat (jäljempänä 'ympäristöohjelmat'), jotka laaditaan yhteistyössä kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa, ovat yli 40 vuoden ajan toimineet EU:n ympäristö- ja ilmastoalan poliittisina kehyksinä, jotka ovat osaltaan edistäneet ympäristötavoitteiden saavuttamista ja ympäristöasioiden huomioimista EU:n muilla politiikanaloilla;

PALAUTTAA MIELEEN, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 192 artiklan 3 kohdan määräysten mukaisesti EU noudattaa tavallista lainsäätämisyhteistyötä, kun se hyväksyy ympäristöohjelmat, joilla annetaan strategista ohjausta unionin ympäristö- ja ilmastonmuutospolitiikkaa varten ja varmistetaan, että tässä yhteydessä toteutettavat toimet ovat ennustettavia ja koordinoituja;

PALAUTTAA MIELEEN Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen vuoteen 2020 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta "Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa"¹ (seitsemäs ympäristöohjelma), joka sisältää vuoteen 2050 ulottuvan vision ja jolla muodostetaan käsitys ympäristö- ja ilmastonmuutospolitiikasta vihreän kasvun, terveen maapallon ja ihmisten hyvinvoinnin parantamisen liikkeelle panevana tekijänä;

PALAUTTAA MIELEEN Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman, kestävän kehityksen tavoitteet ja komission pohdinta-asiakirjan "Kohti kestävää Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä";

¹ EUVL L 354, 28.12.2013, s. 171.

PALAUTTAA MIELEEN ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen, joulukuussa 2015 tehdyn Pariisin sopimuksen, komission tiedonannon "Puhdas planeetta kaikille", jossa esitetään strateginen pitkän aikavälin visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista EU:n taloudesta vuoteen 2050 mennessä, sekä ilmaston 1,5 celsiusasteen lämpenemistä koskevan hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin erityisraportin;

PALAUTTAA MIELEEN hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän vuoden 2019 maailmanlaajuisen arviointiraportin, jossa varoitetaan, että luonnon tila heikkenee kaikkialla maailmassa nopeammin kuin koskaan ihmiskunnan historiassa ja että lajeja häviää kiihtyvää tahtia, millä on vakava vaikutus luonnosta saataviin tavaroihin ja palveluihin sekä ihmisiin kaikkialla maailmassa;

PALAUTTAA MIELEEN Global Environment Outlook 6-, Global Chemicals Outlook II- ja Global Resources Outlook 2019 -raportit sekä Euroopan ympäristökeskuksen vuotuiset ympäristöindikaattoriraportit;

PALAUTTAA MIELEEN Eurooppa-neuvoston 20. kesäkuuta 2019 hyväksymän uuden strategisen ohjelman 2019–2024, jossa painotetaan, että on kiireesti rakennettava ilmastoneutraali, vihreä, oikeudenmukainen ja sosiaalinen Eurooppa;

PALAUTTAA MIELEEN, että valittu komission puheenjohtaja aikoo esittää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman;

PALAUTTAA MIELEEN Euroopan parlamentin päätöslauselman seitsemännen ympäristöohjelman täytäntöönpanosta ja alueiden komitean lausunnon "Kohti kahdeksatta ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa";

PALAUTTAA MIELEEN neuvoston päätelmät seuraavista aiheista:

- Kohti yhä kestävämpää unionia vuoteen 2030 mennessä²;
- Kestävä kemikaalipolitiikka – kohti unionin strategiaa³;
- Enemmän kiertoa – Siirtyminen kestävään yhteiskuntaan⁴;

² 8286/19.

³ 10713/19.

⁴ 12791/19.

1. PAINOTTAA, että hyvin toimivat ekosysteemit ja niiden tarjoamat palvelut ovat oikeudenmukaisen, terveen ja hyvinvoivan yhteiskunnan perusta, ja KOROSTAA, että toimiin on ryhdyttävä kiireesti, koska maapallon sietokyvyn rajat on monilta osin jo ylitetty ja koska ilmastonmuutos, saastuminen, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja luonnonvarojen kasvava kysyntä vaarantavat nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin ja tulevaisuudennäkymät; PAINOTTAA, että nyt toimimatta jättäminen koituu kalliiksi ympäristölle, ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille sekä taloudelle; MUISTUTTAA, että unioni on sitoutunut ympäristön ja ihmisten terveyden korkeatasoiseen suojeluun, ympäristön laadun parantamiseen sekä ilmastonmuutoksen torjuntaan;

Seitsemannen ympäristöä koskevan toimintaohjelman arviointi

2. ON TYYTYVÄINEN komission kertomukseen seitsemannen ympäristöohjelman arvioinnista;
3. PANEE MERKILLE komission kertomuksen tärkeimmät havainnot, joiden perusteella vuoteen 2050 ulottuva visio ja kolme temaattista prioriteettia⁵ ovat edelleen päteviä; ON kuitenkin ERITTÄIN HUOLISSAAN siitä, että ympäristö- ja ilmastonmuutospolitiikan aloilla on edelleen suuria haasteita;
4. PANEE MERKILLE, että arvioinnissa todetaan, että seitsemännessä ympäristöohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty jonkin verran ja että vähiten on edistytty luontopääomaan, ympäristöön ja terveyteen, täytäntöönpanoon ja ympäristönäkökohtien muihin toimintapolitiikkoihin sisällyttämiseen liittyvissä toimissa;

⁵ Suojellaan, säilytetään ja parannetaan unionin luontopääomaa; muutetaan unioni resurssitehokkaaksi, vihreäksi ja kilpailukykyiseksi vähähiiliseksi taloudeksi; sekä suojellaan unionin kansalaisia ympäristöön liittyviltä paineilta sekä terveyttä ja hyvinvointia uhkaavilta riskeiltä.

5. ON SAMAA MIELTÄ arvioinnissa esitetystä havainnosta, että seitsemäs ympäristöohjelma tuo huomattavasti lisäarvoa ympäristö- ja ilmastonmuutospolitiikan alalla; KOROSTAA tässä yhteydessä, että seitsemännessä ympäristöohjelmassa esitetään vankka strategia ja luodaan tiiviit ja johdonmukaiset yhteydet kansallisiin strategioihin ja että ympäristöohjelma osaltaan edistää ennustettavampia, nopeampia ja paremmin koordinoituja toimia ympäristö- ja ilmastonmuutospolitiikan alalla sekä auttaa EU:ta esiintymään yhtenäisenä kansainvälisissä ympäristöneuvotteluissa;
6. PALAUTTAA MIELEEN, että seitsemäs ympäristöohjelma jatkuu 31. joulukuuta 2020 asti; KEHOTTA komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan ensisijaisiin tavoitteisiin liittyviä toimiaan ja saattamaan ne loppuun erityisesti seuraavilla aloilla: luontopääoma, biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut, terveys, ilman pilaantuminen, veden laatu, vaaralliset kemikaalit sekä investoinnit; KEHOTTA PAINOKKAASTI komissiota seitsemännen ympäristöohjelman ja neuvoston päätelmien "Kestävä kemikaalipolitiikka – kohti unionin strategiaa" mukaisesti esittämään viipymättä tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten kanssa myrkytöntä ympäristöä koskevan unionin strategian, jossa käsitellään kattavasti hormonaalisia haitta-aineita, kemikaalien yhteisvaikutuksia ja nanomateriaaleja koskevia kysymyksiä;

Kahdeksas ympäristöä koskeva toimintaohjelma

7. KEHOTTA komissiota esittämään viimeistään alkuvuonna 2020 kunnianhimoisen ja kohdennetun ehdotuksen kahdeksannesta ympäristöohjelmasta kaudelle 2021–2030, jotta seitsemännen ja kahdeksannen ympäristöohjelman välinen tyhjiö vältettäisiin seitsemättä ympäristöohjelmaa koskevan päätöksen 4 artiklan mukaisesti; PAINOTTAA lisäksi, että kahdeksannen ympäristöohjelman pohjana olisi käytettävä seitsemännen ympäristöohjelman arviointikertomuksen tuloksia sekä uusimpia saatavilla olevia tieteellisiä tutkimustietoja ja tietämystä, mukaan lukien "Euroopan ympäristö – tila ja näkymät 2020" -raportti, ja siinä olisi otettava huomioon unionin eri alueiden tilanteiden erilaisuus ja SEUT 191 artiklan 3 kohta;

8. KEHOTTA komissiota tässä yhteydessä ottamaan uudelleen käyttöön tai määrittämään kahdeksannen ympäristöohjelman strategisia toimia koskevat yhteiset ensisijaiset tavoitteet, säilyttämään seitsemannen ympäristöohjelman vuotta 2050 koskevan vision ja samalla keskittymään konkreettisten tulosten saavuttamiseen mahdollisimman pian ja viimeistään vuoteen 2030 mennessä siten, että kahdeksas ympäristöohjelma toimii Agenda 2030 -toimintaohjelman toteuttamisen ympäristöpilarina EU:ssa; KOROSTAA tässä yhteydessä kiireellistä tarvetta nopeuttaa Agenda 2030:n toteuttamista niin maailmanlaajuisesti kuin sisäisesti, sillä se on EU:n ensisijainen tavoite, joka hyödyttää kansalaisia ja ylläpitää EU:n uskottavuutta Euroopassa ja maailmanlaajuisesti;
9. PYYTÄÄ komissiota sisällyttämään kahdeksanteen ympäristöohjelmaan hyvin määritellyn seurantamekanismin, jolla varmistetaan, että sitoumuksista otetaan vastuu ja ne täytetään, sekä selkeitä ja tuloksiin perustuvia indikaattoreita, joilla mitataan edistymistä; seurantamekanismin pohjana olisi käytettävä nykyisiä raportointi- ja tiedonkeruumekanismia (kuten ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arviointia, eurooppalaista ohjausjaksoa, Euroopan ympäristö – tila ja näkymät -raporttia sekä kestävän kehityksen tavoitteita) ja samalla olisi vältettävä päällekkäisyyksiä ja ylimääräistä hallinnollista rasitusta jäsenvaltioille ja muille raportoiville tahoille; kahdeksannen ympäristöohjelman olisi lisäksi sisällettävä vuonna 2024 tehtävä väliarviointi, jonka avulla voidaan tehdä tilannekatsaus ja puuttua uusiin ympäristöön liittyviin huolenaiheisiin;
10. KATSOO, että kahdeksannen ympäristöohjelman olisi oltava merkityksellinen kaikille sidosryhmille ja että siihen olisi sisällytettävä paremmin hallinnon eri tasot, kaikki asiaankuuluvat toimijat ja uudet kumppanuudet sekä kansainvälisten sopimusten kehitys; KOROSTAA, että kahdeksannessa ympäristöohjelmassa on käsiteltävä ympäristöhallintoa, myös avoimuuden, tiedotuksen, julkisen osallistumisen ja oikeussuojan toteutumisen kaltaisia kysymyksiä; PAINOTTAA, että unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa, tiedotusta, julkista viestintää ja yleisen tietoisuuden lisäämistä on parannettava; PANEE MERKILLE, että on helpotettava tietotaidon ja parhaiden käytäntöjen vaihtamista ja tuettava viranomaisia näiden työssä ympäristölainsäädännön täytäntöönpanemiseksi ja noudattamisen valvomiseksi;

11. KOROSTAA, että Euroopan ilmasto- ja ympäristöhaasteet ovat luonteeltaan systeemisiä ja että toimintapoliittisia kokonaisuuksia on käsiteltävä laajemmasta kestävyiden näkökulmasta niin, että niihin sisällytetään kestävä kehityksen kolme ulottuvuutta ja että niissä tartutaan kaikkiin tilaisuuksiin luoda oheishyötyjä ja synergioita ympäristöalan eri toimintapolitiikkojen välille, mukaan lukien ne, jotka koskevat ilmastoa, luontoa ja biologista monimuotoisuutta, ilmanlaatua ja terveellistä elinympäristöä, vesivaroja ja kiertotaloutta, sekä valtavirtaistetaan ympäristöulottuvuus, kuten todetaan kestävä kehityksen tavoitteita koskevassa komission pohdinta-asiakirjassa, jossa keskitytään erityisesti seuraaviin aloihin: kauppa, maatalous ja elintarvikkeet, metsätalous, kalastus, energia, kaivostoiminta, teollisuus, pelastuspalvelu, rakennukset, infrastruktuuri sekä digitaali-, liikenne- ja liikkuvuuspolitiikat; PAINOTTAA, että on priorisoitava sellaista vihreään talouteen siirtymistä edistäviä toimia, joka on oikeudenmukainen ja jossa sisällytetään paremmin ympäristö- ja ilmastonäkökohdat EU:n sosiaali-, talous- ja finanssipolitiikan rakenteisiin;
12. PAINOTTAA, että on tärkeää vahvistaa ympäristöpolitiikkojen rahoitusta sekä vihreään talouteen siirtymisen kestävä rahoitusta; KOROSTAA, että vastuullisten yritysten on tärkeää ottaa ympäristötavoitteet osaksi liiketoimintasuunnitelmiaan; PAINOTTAA tässä yhteydessä, että vihreään talouteen siirtymistä varten on saatava käyttöön yksityisiä ja julkisia investointeja, että ulkoiset ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset kustannukset on sisällytettävä markkinahintoihin ja että ympäristön kannalta haitalliset tuet on vaiheittain poistettava; KOROSTAA EDELLEEN Horisontti Eurooppa -puiteohjelman keskeistä merkitystä vihreään talouteen siirtymistä koskevien innovaatioiden ja nopeasti kehittyvien teknologioiden edistämisessä; KANNATTAA kestävä kasvun rahoitusta koskevan toimintasuunnitelman toteuttamisen jatkamista, erityisesti kestävä sijoittamista helpottavan kehityksen osalta;

13. KOROSTAA, että on tärkeää suojella kansalaistemme terveyttä ja keskittyä tässä erityisesti ilmanlaadun ja veden laadun parantamiseen sekä ehkäisemään tai minimoimaan altistuminen kaikille huolta aiheuttaville aineille, varsinkin erityistä huolta aiheuttaville aineille, joita saatetaan markkinoille tai päästetään ympäristöön kaikkialla Euroopassa;
14. PAINOTTAA, että on vauhditettava siirtymistä resurssitehokkaaseen, kiertoon perustuvaan, myrkyttömään, turvalliseen ja ilmastoneutraaliin talouteen, jossa tuotanto- ja kulutustottumukset ovat turvallisia ja kestäviä, ja että on varmistettava, että EU:n kilpailukyky-, teollisuus-, kauppa- ja digitaalipolitiikkojen rakenteet osaltaan edistävät tämän tavoitteen saavuttamista; KOROSTAA tässä yhteydessä, että on tärkeää siirtyä kohti myrkyttömiä kiertoon perustuvia materiaalikiertoja parantamalla tuotteiden ekologista suunnittelua ja lisäämällä ihmisten terveydelle ja ympäristölle turvallisten kestävien, uusiutuvien ja uusioraaka-aineiden käyttöä, sekä KEHOTTA komissiota laatimaan uuden kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman ja kiertotaloutta koskevan pitkän aikavälin strategisen kehyksen ja yhteisen vision;
15. KEHOTTA komissiota varmistamaan, että kahdeksas ympäristöohjelma on yhtenäinen Pariisin sopimuksen lämpötilan nousun 1,5 celsiusasteeseen rajoittamista koskevan tavoitteen ja EU:n ilmastoneutraalia taloutta koskevan pitkän aikavälin strategian kanssa;
16. PAINOTTAA, että tarvitaan kiireellisesti lisätoimia, joilla suojellaan ja ennallistetaan maan, makean veden ja merten biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja, edistetään luontopohjaisia ratkaisuja ja jatketaan maaperän kestävä hoidon edistämistä; KEHOTTA lisäksi komissiota vastaamaan biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja koskevassa vuoden 2019 maailmanlaajuisessa arviointiraportissa esitettyihin haasteisiin, mukaan lukien viisi tärkeintä biologista monimuotoisuutta köyhdyttävää tekijää;

17. KOROSTAA tarvetta sisällyttää kahdeksanteen ympäristöohjelmaan kunnianhimoisia, realistisia ja mitattavissa olevia biologista monimuotoisuutta koskevia tavoitteita, varmistaa riittävä ja jatkuva rahoitus biologista monimuotoisuutta varten, työstää edelleen indikaattoreita tulosten riittävää arviointia varten ja edistää kestävä kehityksen toimintaohjelmaa Agenda 2030; PANEE MERKILLE tarpeen sisällyttää ja valtavirtaistaa biologinen monimuotoisuus kaikilta osin alakohtaisiin politiikkoihin muun muassa biologista monimuotoisuutta köyhdyttäviä tekijöitä koskevien alakohtaisten toimintasuunnitelmien avulla; PYYTÄÄ komissiota tarkistamaan biologista monimuotoisuutta koskevaa EU:n strategiaa ottaen huomioon biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten vuonna 2020 pidettävän kokouksen tulokset;
18. KOROSTAA, että EU:n arvojen ja EU:n ympäristönormien edistämisestä maailmanlaajuisesti on hyötyä paitsi kansainvälisen sääntöihin perustuvan järjestyksen puolustamisen kannalta, myös siinä mielessä, että vihreään ja osallistavaan talouteen siirtymisessä aloitteen tekevänä osapuolena EU pääsee muotoilemaan maailmanlaajuisia standardeja ja saa näin merkittävää kilpailuetua; PAINOTTAA, että on turvattava eurooppalaiset standardit ja varmistettava, että kauppapolitiikasta tulee yhdenmukaisempaa kestävä kehitystä koskevien EU:n arvojen kanssa, mukaan lukien ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen torjunnan osalta;
19. KOROSTAA digitalisoinnin ja uusien teknologioiden, kuten satelliittidatan, kaukohavainnoinnin ja tekoälyn mahdollisuuksia; KANNUSTAA komissiota käsittelemään digitalisaation mahdollisuuksia ja mahdollisia riskejä ja haasteita järjestelmällisesti; PAINOTTAA, että tietojen keruuta, analysointia ja käyttöä on parannettava, jotta yhdistettyjen tietojen mahdollisuuksia voidaan hyödyntää tulosten saavuttamiseksi, tietopohjan laajentamiseksi ja ekoinnovoinnin edistämiseksi sekä siihen, että vihreään talouteen siirtyminen loisi mahdollisuuksia uusien liiketoimintamallien, prosessien, tuotteiden ja palvelujen myötä; KANNUSTAA komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan ympäristötietojen ja ympäristötietojärjestelmien saatavuutta ja käyttöä sekä edistämään parhaita käytäntöjä;

20. KOROSTAA, että kansalaisyhteiskunta, mukaan lukien nuoret, yksityinen sektori ja tiedeyhteisö, on otettava mukaan aktiiviseen vuoropuheluun sekä ennen kahdeksannen ympäristöohjelman hyväksymistä että koko sen elinkaaren ajan; PAINOTTAA, että kaupungeilla on keskeinen rooli ympäristöohjelman täytäntöönpanossa ja yleisön osallistumisen edistäjinä.
-